

TED CHIANG

BERÄTTELSER
OM DITT LIV

ÖVERSATT AV
JOHN HENRI HOLMBERG

fri tanke

INNEHÅLL

Babels torn 9

Förstå 41

Division med noll 91

Berättelsen om ditt liv 115

Sjuttiotvå bokstäver 177

Den mänskliga vetenskapens utveckling 241

Helvetet är Guds frånvaro 245

Gilla det man ser: En dokumentär 281

Om novellerna 327

Författarens tack 335

DEN MÄNSKLIGA VETENSKAPENS UTVECKLING

DET ÄR NU tjugofem år sedan någon rapport som presenterade ny forskning senast sändes in till redaktionen för att publiceras. Det jubileet gör det lämpligt att ta en ny titt på den fråga som då debatterades så flitigt: vilken roll spelar mänskliga forskare i en tidsålder då den vetenskapliga forskningens gränser har flyttat bortom det mänskliga intellektets fattningsförmåga?

Tveklöst minns många av våra prenumeranter att de en gång har läst artiklar vars författare var de första personer som någonsin uppnått de resultat de beskrev. Men i takt med att metamänniskor började dominera den experimentella forskningen offentliggjorde de också i ökande utsträckning sina resultat enbart via DNT (digital nervtransferering), vilket innebar att de vetenskapliga tidskrifterna blev hänvisade till att publicera andrahandsrapporter översatta till mänskligt språk. Utan DNT kunde människor varken fullt ut förstå tidigare utvecklingar eller effektivt utnyttja de nya verktyg som behövdes för att bedriva forskning, medan metamänniskor fortsatte att förbättra DNT och förlita sig än mer på det. Forskningstidskrifter riktade till en mänsklig publik förvandlades gradvis till förmedlare av populariseringar, och dessutom av otillräckliga sådana i och med att också de högst begåvade människorna fann sig stå oförstående inför översättningarna av de senaste fynden.

Ingen förnekar den metamänskliga vetenskapens många

fördelar, men ett av de pris mänskliga forskare fick betala för den var insikten att de sannolikt aldrig mer skulle lyckas ge något eget bidrag till vetenskapen. Somliga av dem lämnade helt och hållet forskningen, men de som stannade bytte fokus från originalforskning till hermeneutik: de ägnade sig åt att tolka metamänniskornas vetenskapliga rön.

Primärt var det textuell hermeneutik som blev populär, eftersom det redan fanns många terabyte av metamänskliga texter vars översättningar om än kryptiska rimligtvis kunde förmodas inte vara fullständigt felaktiga. Att dechifrera dessa texter uppvisar föga likhet med den uppgift som utfördes av traditionella paleografer, men framstegen fortsätter: helt nyligen har experiment validerat Humphries dechiffrering av decenniegamla forskningsrapporter om histokompatibilitetsgenetik.

Att uppfinningar baserade på metamänsklig vetenskap är tillgängliga ledde till framväxten av artefakthermeneutik. Forskare började försöka »baklängeskonstruera« dessa artefakter, inte i syfte att konstruera konkurrerande produkter utan helt enkelt för att förstå de fysiska principer som ligger bakom deras funktion. Den vanligaste tekniken är den kristallografiska analysen av nanobaserad apparatur, som inte sällan förser oss med nya insikter i mekanosyntes.

Det nyaste och med bred marginal mest spekulativa forskningsfältet är fjärranalys av metamänskliga forskningsanläggningar. Ett av de senaste målen för sådan utforskning är den ExaCollider som nyligen installerats under Gobiöknen, och vars förbryllande neutrinosignatur blivit föremål för betydande kontrovers. (Den portabla neutrinodetektorn är naturligtvis en annan metamänsklig artefakt vars funktionsprinciper är fortsatt gäckande.)

Frågan är om detta är meningsfulla sysslor för forskare. Somliga kallar dem för slöseri med tid och jämför dem med om till exempel nordamerikanska urinnevånare skulle ha

ägnat sina forskningsansträngningar åt att lära sig smälta brons vid en tid då verktyg av stål tillverkade i Europa var lättillgängliga. Jämförelsen vore kanske mer rättvisande om människor verkligen konkurrerade med metamänniskor, men i dagens överflödsekonomi finns inga belägg för någon sådan konkurrens. I själva verket är det viktigt att inse att mänskligheten – till skillnad från flertalet tidigare lågteknologiska kulturer som konfronterats med en högteknologisk – inte svävar i fara att vare sig assimileras eller dö ut.

Det finns fortfarande ingen metod för att uppgradera en mänsklig hjärna till en metamänsklig; Sugimotos genterapi måste tillämpas innan embryot inleder sin neurogenes för att en hjärna ska bli DNT-kompatibel. Denna avsaknad av en assimilationsmekanism innebär att mänskliga föräldrar till ett metamäniskt barn står inför ett svårt val: antingen tillåta att barnet DNT-interagerar med den metamänskliga kulturen, och få se sitt barn bli obegripligt för dem, eller att alternativt begränsa tillgången till DNT under barnets formativa år, vilket för en metamänskiska är liktydigt med en förlust av social interaktion jämförbar med den som drabbade Kaspar Hauser. Det är föga förvånande att procentandelen mänskliga föräldrar som väljer att låta sina barn genomgå Sugimotos genterapi under senare år har minskat nästan till noll.

En konsekvens av detta är att den mänskliga kulturen sannolikt kommer att fortleva under avsevärd framtid, och den vetenskapliga traditionen är en betydelsefull del av denna kultur. Hermeneutiken är ett legitimt forskningsfält och ökar det mänskliga vetandet på precis samma sätt som grundforskning och annan originalforskning gjorde. Dessutom är det möjligt att mänskliga forskare kommer att inse tillämpningar som förbises av metamänniskorna, vars fördelar tenderar att göra dem omedvetna om våra angelägenheter. Beakta till exempel möjligheten att forskningen skulle finna en alternativ intelligensförhåjande terapi, en som skulle låta individer

gradvis »uppgradera« sina intellekt till en nivå ekvivalent med den metamänskliga. En sådan terapi skulle erbjuda en bro över det som blivit den största kulturella klyftan i vår arts historia, men kanske skulle det inte ens falla metamänniskor in att utforska den. Redan den enda möjligheten är nog för att rättfärdiga en fortsatt mänsklig forskning.

Vi behöver inte låta oss avskräckas av den metamänskliga vetenskapens prestationer. Vi bör alltid minnas att de tekniker som gjorde metamänniskan möjlig uppfanns och utvecklades av människor, och att de människorna inte var klyftigare än vi.